

omiko rokodelskega stanú v notranje-avstrijskem društvu — oba častna uda tudi temu pomočnemu društvu — nista v hranilnici krepko povzdignila veljavnega svojega glasú saj za to, da se s posojili podpira to naše društvo, ki bi prav za prav podružnica morala biti hranilnici v podporo malih rokodelcev, s katerimi se velika hranilnica še ne peča ne. Ta dva možá bi z bistrim svojim očesom morala vendar videti, da pomočna ta družba (Aushilfskasse-Verein) je do bro delna naprava, mimo tega, da je „Gewerbebank“ le zgolj denarni inštitut, ker se tudi v tem kaže, da vsi možaki s prvomestnikom vred, ki so v gospodarskem odboru našega društva in so lani imeli z 2057 ljudmi opraviti, vse opravila zastonj že skozi 12 let brez plače opravljajo ter se tako žrtujejo dobrotljivemu namenu. Da se hranilnica hoče vèsti kot nemški inštitut in po svojih volitvah preočitno nemško stranko reprezentovati, to je nepolitična ideja, kajti lahko pridejo časi, da se reče: „hodie mihi, cras tibi“; — „mi smo mi“ — to vendar ne bo na veke trpelo. Naj pa, dokler so časi taki, bode to rodoljubom kazálo, da svoj prihranjeni denar naložijo v obrtniškem našem društvu, ktero od sprejetih posojil plačuje po 4 in pol od 100 gold. obresti, tedaj več kakor hranilnica. Naj ne opešajo v blagem svojem delovanju očetje tega društva, ktero napreduje v klub „gewerbebanki“, ki ima še veliko let do tega, da doživi naše društvo.

— (Društvo „Slovenija“) je imelo v pondeljek 5. občni zbor. Ker nam danes ni mogoče, obširno govoriti o razpravah tega zbora, povemo le to, da se je zbralo čez 100 udov in da vsi predlogi so bili enoglasno in s živo pohvalo sprejeti. Predsedoval je zboru dr. J. Bleiweis, ces. komisar mu je bil magistratni predstojnik g. Gutman. — Po sporočilu odborovem, ki ga je bral društva tajnik Murnik, je podpredsednik dr. Costa z navdušeno besedo predlagal: „naj se zahvala izreče gimnazijskim dijakom ne le za velikodušni dar Vodnikovemu spominku, temuč tudi za njihovo izvrstno „besedo“. Predlog se je soglasno sprejel. — Potem dr. Costa v obširnem govoru poroča o prihodnjih volitvah za mestni zbor in stavi v imenu odborovem predlog, ki ga bralci nahajajo v „razglasu“ današnjega lista. Vsi zbrani udje so s živo pohvalo pritrdili odborovemu predlogu, ki je bil enoglasno sprejet. — Potem in tudi v obširnem govoru poroča prvomestnik dr. Jan. Bleiweis o minister-skem ukazu zarad šolskega nadzorstva, in stavi predlog v imenu odborovem: „naj društvo, ktero ima po pravilih svojih čuvati nad ustavnimi narodovimi pravicami, svoje mnenje v resoluciji izreče s tem, da se popolnoma strinja s principi, ki jih je priobčila interpelacija dr. Toman-a in njegovih družnikov v državnem zboru“, je bil z občnim zadovoljstvom enoglasno sprejet. O vsem tem kakor o posamesnih nasvetih dr. K. Bleiweis-a, Regali-a in Kreč-a povemo več drugi pot, dostavlja le še to, da v Blaznikovi kamnotiskarnici vrlo lepo narejena in zbranim udom danes na ogled dana sprejemica je bila vsem všeč.

— (Dijaška beseda.) V nedeljo so v čitalnični dvorani na slavo Vodniku in Preširnu napravili ljubljanski gimnazijalci „besedo“ v prid Vodnikovemu spominku. Vsak, kdor je bil pričujoč (tudi c. kr. deželni predsednik je počastil mladino s svojo nazočnostjo) in je videl ter čutil navdušenje za domačo reč, s katerim je snovala nadepolna mladež svoje naloge, rad bo priznal, da si nihče ni nadjal kaj tako dovršenega. — V izvrstnem govoru, s katerim se je beseda začela in ki je ves natisnjen na 69. strani današnjega lista, je gosp. R. pokazal svojo posebno sposobnost za govorništvu; vnel je srca vseh pričujočih tako, da mu je

donela živa pohvala. Za prologom je pel gimnazijalski zbor česko „Vojensko“ tako odlično, da bi mu moral najbolj izveden muzikus priznanje izreči. Izurjenost in vrlost pevcev pokazala se je pa še posebno pri zelo težkem dr. Ipavčevem: „Kdo je mar?“ Nič manj ni zadnji zbor „Popotnica“ izbudil občno zadovoljnost ter nas prepričal, kako zdatne pevske moči so med našimi gimnazijalci. Posebno pa moramo omeniti še gosp. kapelnika, ki ima največ zaslug, da se je tako izvrstno vršilo petje, osmošolca B., ki je s svojim bratom, ki ga je spremljal na glasoviru, prav mojstersko izviral glase na goslih, ter tako program besedin sijajno popolnil. Radi čestitamo vrlemu mladenču, ter mu obečamo lepo prihodnost. — Odlomek iz tragedije „Orest“ deklamoval je gosp. K. tako srca presunljivo, da je vse strmelo. Gosp. K. ima pri svojih obilih darovih posebno dramatično zmožnost. Gosp. Kr. se je v Preširnovi „Novej pisariji“ res prav „profesorsko“ obnašal; njemu na strani je stal jako primerno g. Šk. — Konec besedi bila je burka „Novci za diplomu“. Gospodje D. (Vinko), P. (Davorin) in B. vèdli so se kot dijaki na univerzi res tako izurjeno, kakor da bi bili že večkrat stali na očitnem odru. Posebno je Vinko stricu (g. R.) Cvičniku zvito víl iz listnice stotak za stotakom. Obilo smeha učinil je stric med občinstvom, kajti robil jo je prav po „gorenjšče“. Al tudi ne smemo pozabiti jako komične sluge „Lukata“. — Naj še omenimo, da je med besedo došlo 7 telegramov in sicer od „Juga“, slovenskih dijakov, dr. Toman-a in Svetca iz Beča, od „Slovenske besede“ v Gradcu, iz Prage, od novomeških dijakov in dr. Lavriča. Vsi telegrami bili so sprejeti z živahnimi slava-klici; posebno navdušil je občinstvo telegram od slovenskih dijakov, ki se je glasil na slovensko vzajemnost. — Tako se je beseda ven in ven izvrstno vršila; vsak je dvorano zapustil v živej svesti, da imamo v naši mladini res zagotovljeno lepo prihodnost. Živila!

— Gospá Ana Pesjak-ova, v „Novicah“ že večkrat pohvaljena pevska umetnica, nam piše, da jo je volja péti učiti. Kdor tedaj nauka v petji od nje želi, naj se potrudi v njeno stanovanje, ki je v „nemških ulicah“ hišni števil. 177, v 1. nadstropji zadej.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

V zbornici poslancev dunajskega državnega zbora je minister za bogočastje in nauk odgovoril na dr. Tomanovo in njegovih družnikov interpelacijo zarad ukaza o šolskem nadzorstvu. Minister opiraje se na postavo od 25. maja je ločil to postavo v dva kampa, namreč da predpisi §. 10., 11., 12. in 13. spadajo res v oblast deželnim zborom, a po §. 14. se imajo §. 1—9 brž izvršiti. To je bilo jedro ministrovega odgovora, al tako slabotno, da celó nemškoliberalna dr. Hanisch in dr. Figuly sta grajala ministra, zakaj ni že pred 8 meseci izvršil svoje naloge. Dr. Toman pa, ki je zahteval debato o odgovoru ministrovem, Svetec in baron Giovanelli (tirolski poslanec) so temeljito s §§. postave od 25. maja 1868., s postavo od 25. maja 1867. in z drugim ministerskim ravnanjem podrli vse razloge, in dokazali so, da tako postopanje razrušuje avtonomijo dežel in pravice deželnih zborov, katerih najraje ne bode ne, ako se sklepi njegovi ne rešujejo na postavni poti. Vsem tem tehtnim ugovorom v klub je državni zbor — prestopil na dnevni red. Dr. Toman pa je, ker mu danes ni pripuščeno bilo, meritoričen predlog staviti, obljubil drugi pot to storiti, ker stvar je tako važna, da je treba na vso moč pognati se za to, da se deželnim zborom ne jemlje ustavna postavedajalna pravica. (Pravo-klici iz sredine desne.)